

Víz Világnap 2024

és

Péchy László

Ecsedi láp Lecsapoló Szamos balparti Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat
igazgató főmérnökének emléke

Kedves Diák Hallgatóim!

Érzem és tudom, alig győzitek kivárni, hogy az egyhetes víz világnapi rendezvény számotokra lezáruljon, s akkor jövök én az okos gondolataimmal.

Nem! Nem sorolok fel adatokat a világ népességének vízzel kapcsolatos problémáiról – hol nincs éltető víz – hiszen ezt már ismeritek.

Kedves Diák és Felnőtt Hallgatóim!

Azonban ragaszkodva a 2024. évi gondolathoz – víz a békéért – szűkebb hazánk Szatmár és benne az Ecsedi-láp környékét is érintő szárazodásról (vízhiányról), valamint annak feloldásáról szeretnék szólni.

Bátran kijelenthetjük ivóvíz bázisunkat pillanatnyilag még az osztott (országhatárok által befolyásolt) vízgyűjtő terület sem veszélyezteti.

Egyszer már – 126 évvel ezelőtt – igaz akkor hosszantartó vízbőség idején az Ecsedi-láp lecsapolásával Péchy László az Ecsedi láp Lecsapoló Szamos balparti Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat első igazgató főmérnöke révén békét kötöttünk a vízzel: teret nyitva a termőföld növelésének, az élet- és vagyon biztonságának, utak-vasutak építésének, településfejlesztésnek.

Ez a béke közel száz évig tartott. A mai mezőgazdasági célú földhasználat, az emberi tevékenység okozta klímaváltozás további káros hatásainak megállításáért újabb békét kell kötnünk a vízzel, immár nem az elvezetést, hanem a vízmegtartást célozva. Teret a víznek! A mi esetünkben a gazdákkal kell békét kötni ahhoz, hogy ez megvalósulhasson.

Ez sokkal nagyobb feladat, mint a lecsapolás volt! Bár mindkettőt a közérdek hozta, hozza létre.

Ez a folyamat, ha késve is, de elindult. Állami beruházás keretében megépült az Ecsedi-láp északi részén Szamosszeg, Szamoskér, Tunyogmatolcs, Kocsord,

Mátészalka, Ópályi határában a Szamos-Krasznaközi árvízcsökkentő tározó, tőlünk feljebb a Tisza-Túr tározó. Előkészítés alatt a Túr menti tározók kivitelezése. Itt az Ecsedi-lápon nagy lehetőséggel kínálkozik a lecsapolás után funkció nélkül maradt holt-Kraszna medrek bekapcsolása a kistáji vízkörforgásba az említett gazda-béke útján.

Zárásképpen: oly sokszor megkaptuk mi társulati szakemberek az utóbbi vízhiányos időkben, hogy ti tettétek tönkre az Ecsedi-lápot!

Mindent félretéve: a lecsapolás alapvető követelménye volt a kialakult helyzethez való alkalmazkodás.

Péchy László igazgató főmérnök vezetésével vízkormányzó műtárgyak is épültek, beleértve az elektromos áramot is termelő nagyecsed-i szivattyútelepet és zsilipet is, amelyek (az áramtermelést kivéve) ma is felhasználhatók a víz területen tartásának folyamatában.

Ezért fejet hajtunk amikor elhelyezzük az emlékezés koszorúit Péchy László domborműve előtt. Ő legyen példakép mindannyiunk számára!

Nekem erről is szól a mai „Víz a békéért” emléknapi.

A hogyan továbbra önkényesen kiragadom és idézem Kölcsey Ferenc Huszt című verséből:

„ Régi kor árnya felé visszamerengni mit ér?

Messze jövőddel komolyan vess öszve jelenkort;

Hass, alkoss, gyarapíts:”

Ebben a diák és felnőtt társadalomnak egyaránt bőségesen van feladata.

Nagyecsed, 2024. március 22.

Lőrincz Károly

Nyugdíjas Víztársulati Vezetők Klubja